

DŽULJETA IR KINO KAUKAI

PARAŠĖ
JURGA VILĖ

ILIUSTRAVO
KORNELIJA
ŽALPYTĖ

SKALVIJA
kino centras

V★IZDŲ
KULTŪROS
STUDIJA★

Luko močiutė Džuljeta – nepaprasta. Ji dirba kino mechanike seniausiam miesto kino teatre. Džuljeta be proto myli kiną. O savo darbo vietoje, projektorinėje, jaučiasi lyg žuvis vandeny. Vieną dieną, močiutei su Luku nusprendus sutvarkyti projektorinę, iš kino juostų dėžių ima veržtis keisti sutvėrimai. Pasirodo, tai – kino kaukai. Tikri, gyvi, autentiški. Kino kaukai, kaip ir močiutė Džuljeta, be kino negali gyventi. Bet labiausiai jie norėtų sukurti savo filmą. Lukas taip pat jau seniai apie tai svajoja. Tačiau prieš kuriant filmą dar daug ką reikia sužinoti. Todėl visa graži kompanija leidžiasi į kinematografišką kelionę.

Šioje edukacinėje knygelėje sužinosime apie kino gimimą ir pirmuosius kino kūrėjus, kino techniką ir kino kalbą, kino teatre žiūrėsime ankstyvuosius filmus, atrasime magišką žibintą, o ikišę nosį į kino studiją pašniukštinėsime, kas ką joje veikia, prisiminsime mylimus režisierius, aktorius ir filmus. Ir galbūt užsinorėsime pasigaminti zoetropą, parašyti scenarijų, pasiūti kostiumą, surasti neįtikėtiną lokaciją, suvaidinti įdomų vaidmenį, kažką nufotografuoti ar nufilmuoti.

ISBN 978-609-95289-2-2

9 786099 528922 >

AŠ, MAMA, TĒTIS IR BARŽA

SVEIKI, AŠ – LUKAS. SAKYČIAU,
VISAI PĀPRĀSTAS BERNĪUKAS.

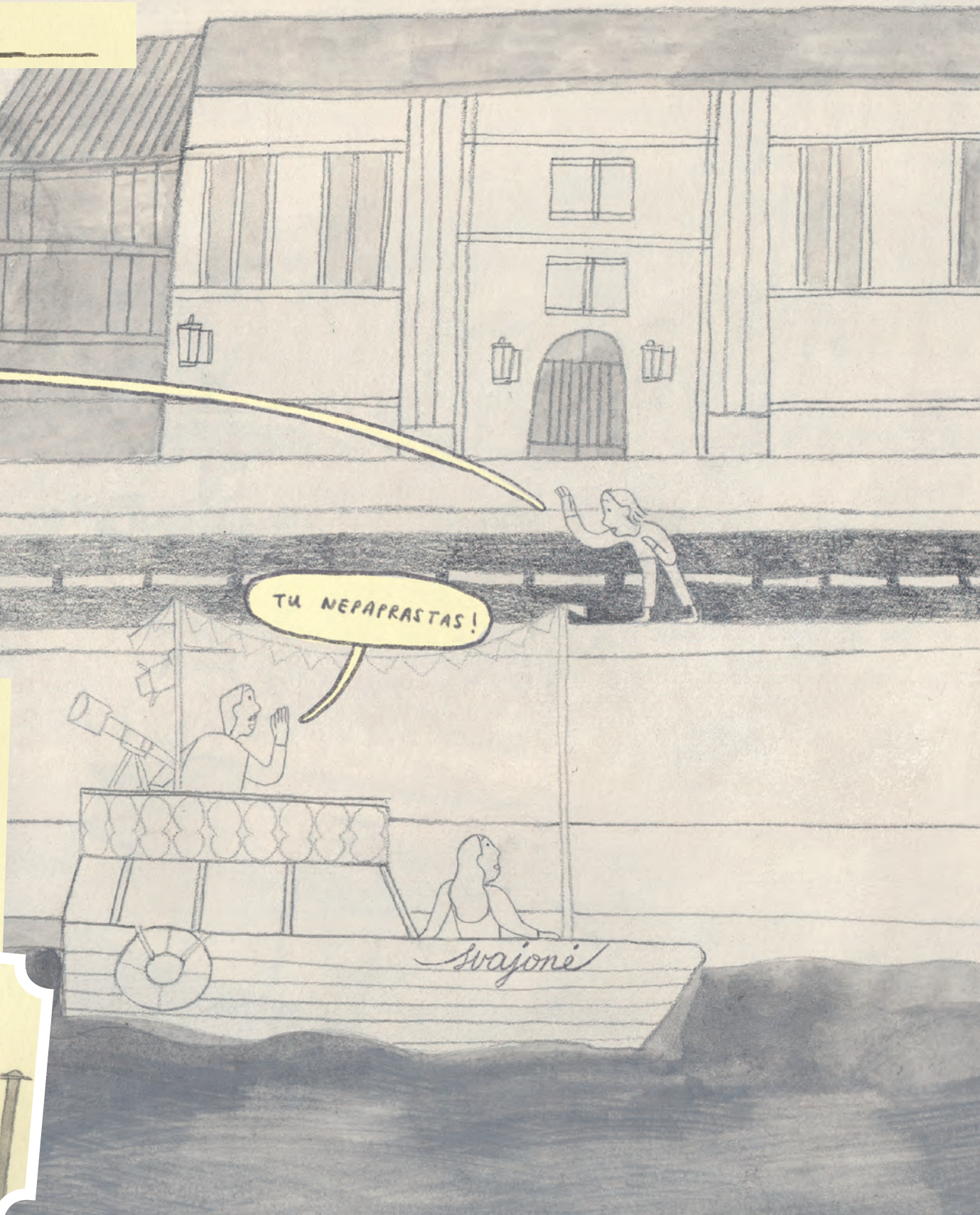
TURIU PĀPRASTĀ MAMU, PĀPRASTĀ
TĒTI... NE, NE... MANO TĒVAI TĪKRAI
NEPĀPRĀSTI. JĒ NENUSTYĢSTA VIETOJ,
VIS KĀŽKO PRISĒCALVOJĀ. SU JĀIS
NEBŪNA NUOBODA.

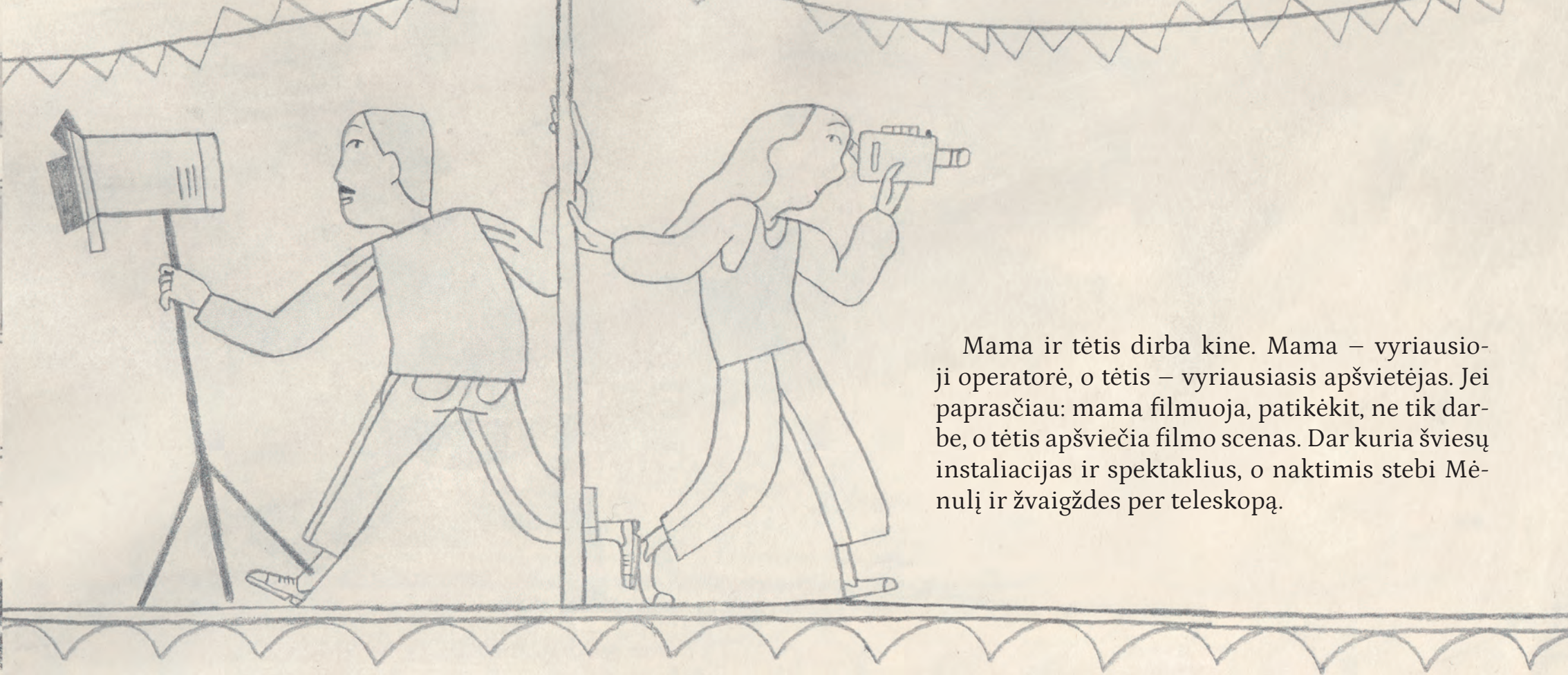
TU NEPĀPRĀSTAS!

Mano šeima gyvena nepaprastai gražiamė mieste. Ir labai nepaprastuose namuose.

Mūsų namai – tai barža, pririšta virve. Kartais ta virvė nutrūksta, ir namai nuplaukia žemyn upe. Būna, nusineša ir mus kartu. O jei liekame ant kranto, tenka juos gaudyti.

Kadras iš mamos ir
tėčio mėgstamo Jeano
Vigo filmo „Atalanta“
(L'Atalante, 1934)

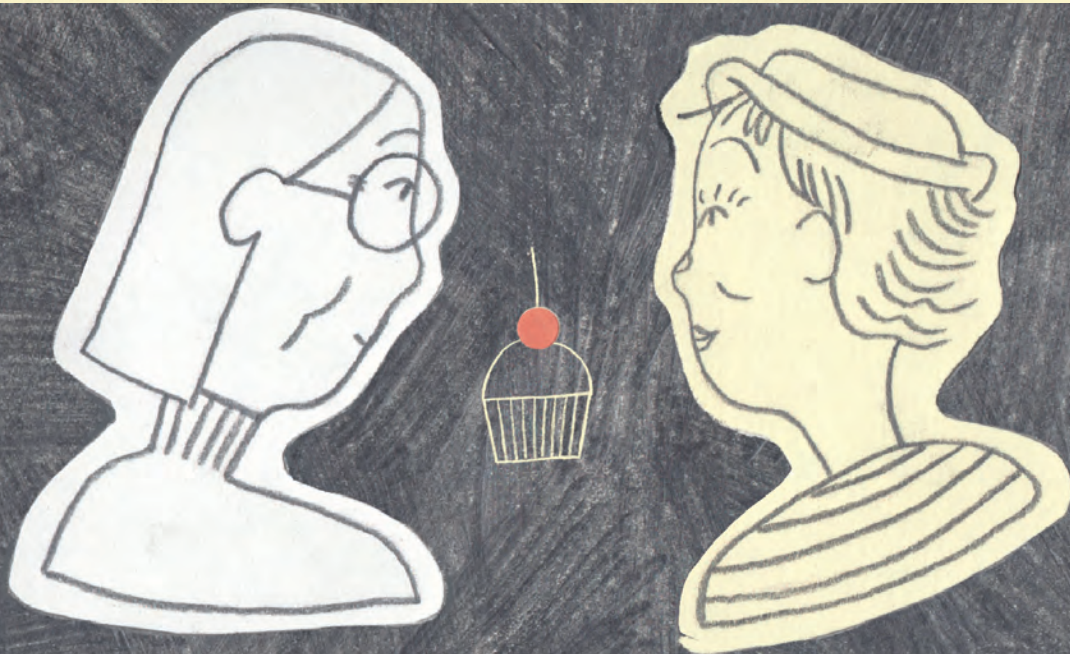

Mama ir tėtis dirba kine. Mama – vyriausioji operatorė, o tėtis – vyriausiasis apšvietėjas. Jei paprasčiau: mama filmuoja, patikėkit, ne tik darbe, o tėtis apšviečia filmo scenas. Dar kuria šviesų instaliacijas ir spektaklius, o naktimis stebi Mėnulį ir žvaigždes per teleskopą.

Kai ateina naujo filmo metas... Ar esate apie tokį girdėję? Tai – ypatingas metų laikas, kai didysis kino banginis praryja mano tėvus. Tik nesijaudinkit, paskui juos išspjauna. Linksmus ir laimingus. Nufilmuota!

MOČIUTĖ DŽULJETA – KINO MECHANIKĖ

Na, o dabar apie vyšnią ant torto, taip sakant. Mamos mama, mano močiutė Džuljeta, – pati nepaprastiausia močiutė pasaulyje. Vardą jai tėvai davė ne Romeo mylimosios, o nuostabios italų aktorės Giuliettos Masinos garbei.

Giulietta Masina ištekojo už garsiojo režisieriaus Federico Fellini ir suvaidino daugelyje jo filmų. O mano nuostabi močiutė ištekojo už mano garsiojo senelio. Gaila, kad mes nespėjome susipažinti, jis jau seniai iškelia Anapus.

Kadras iš močiutės mėgstamo Federico Fellini filmo „Kelias“ (La Strada, 1954)

Močiutė Džuljeta moka kalbėti itališkai. Pati išmoko. Daug itališkų filmų peržiūrėjo. Vis įterpia žodelį kitą į mūsų pokalbius.

Dar ji kilnoja svarmenis. Stipri-na raumenis. „Be stiprių rankų aš kaip be rankų“, – sako močiutė. Ar kažką panašaus. Mama irgi mėgsta taip sakyti.

Močiutė Džuljeta sportuoja. Rytais ji bėgioja palei upę. Atbėga iki mūsų baržos, pakabina ant turėklo maišelį su šiltais kruasanais ir atgal.

Močiutė Džuljeta gyvena visai netoli. Pėsčiomis nuo mūsų baržos – kokie du kilometrai. Kitaip tariant, pusvalandis ramaus ėjimo.

Močiutės name įsikūręs seniausias veikiantis kino teatras mieste. Močiutė tame kino teatre ir dirba. Labai patogu. Nusileidžia iš antro aukšto į kiemą ir – tiesiai į projektorinę. Močiutė sako, kad projektorinė – kita planeta. Ten sustoja laikas.

Močiutė labai mėgsta savo darbą. Ji – kino mechanikė. Tik nemanykit, kad vaikšto tepaluotom rankom ir nosimi. Močiutė Džuljeta – tikra dama. Net ir sunkias dėžes su kino juostom ji kilnoja elegantiškai. O sugedus projektoriui taiso jį, apsimovusi baltas pirštinaites.

Šiandien po pamokų, po pietų ir po šachmatų būrelio skubu pas močiutę Džuljetą.

Į miestą atėjo ruduo. Oras pilnas rūko. Ištiesi ranką ir vos ją išžiūri.

Rūkas man visada primena senelį. Močiutė pasakojo, kad jis mėgdavo klaidžioti rūke. Sakydavo, kad tiek gyvenime, tiek kine miglos ir ūkai sukuria paslaptingą, kartais net bauginančią atmosferą...

Kadras iš senelio mėgstamo Marcelio Carné filmo „Ūkų krantinė“ (*Le Quai des brumes*, 1938).

Močiutės namų langai tamsūs. Matyt, bus darbe.

MES - KINO KAUKAI!

DIN
DON

Skambinu į sunkias metalines duris.

Močiutė nusprendė sutvarkyti projektorinę, sako, nebėra kur apsisukti. Va, bokštas dėžių, pažiūrėsime, kokios paslaptys jose...

KAS JŪS TOKIE?

AAA, MES ALKANI,
NORIM KINO!

KĄ, NESIMATO?
MES - KINO KAUKAI!
TIKRI, GYVI,
AUTENTIŠKI!

Va čia tai bent! Išlindo kaip kokie džiniai iš butelio. Keisti sutvėrimai. Lyg iš to paties rūko nulipdyti. O močiutė visai nenustebo. Pasirodo, kino kaukus ji puikiai pažįsta. Aišku, šiais laikais jie – retenybė, bet nėra visiškai išnykusi rūšis.

IŠ KUR KINO KAUKAI ATŠIRADO - NĖKAS NEŽINO, BET JIE KINĄ GLOBOJA NUO PAT JO GIMIMO. ANKSČIAU KINO JUOSTA TURĖDAVO SAVO KAUKĄ - LYG KOKĮ ANGELĄ SARGĄ. VĖLIAU JŲ VIS MAŽĖJO. KINO KAUKAI SAUGO JUOSTAS NUO DULKIŲ, DRĖGMĖS AR ĖDRIOS ACTO RŪGŠTIES, O ŠIAIS LAIKAIS PRATINASI IR PRIE IŠMANIŲJŲ TECHNOLOGIJŲ.

Tikriausiai kaukai dėžėje per ilgai tylėjo. Dabar čiauška vienas per kitą. Baisus triukšmas!

ŽENGIAM KOJĄ KOJON
SU NAUJOVĖM, BET NIEKAD
NEATSIZADĖSİM PRAEITIES!

KINO KAUKAI
GYVUOS, KOL GYVUOS
SENAS GERAS KINAS!
KOL GYVUOS SENOS
GEROS PROJEKTORINĖS IR
MOČIUTĖS MECHANIKĖS!

PROJEKTORINĖ – SVARBIAUSIA
VIETA KINO TEATRE. IŠ ČIA RODOMI FILMAI*!

* Kaukiškai „filmas“ tariamas su minkšta „l“. Taip švelniai, lyg dainuotum lia lia lia.